

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**D. D. Emanuelis Gonzalez Tellez, In Inclyta Salmanticensi
Academia Collegii Majoris Conchensis Alumni, &
antiquioris vespertinæ Sacrorum Canonum Cathedræ
propriarii Interpretis; in Pinciano Sanctæ ...**

Additis Notis uberioribus ab Historia, & Chorographia

Complectens Librum Qvintum

González Téllez, Emanuel

Francofurti Ad Moenum, 1690

Caput VI. Idem a Antibarensi Episcopo.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74544](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74544)

cia congefserunt Sefle tom. 2. decis. 118. P. Francif. Valens tom 1. concord. jur. in proœmio Clement. cap. 5. & ex diverfitate atramenti oriri fufpicionem

falfitatis, probant latè Valenzuela confil. 121. n. 151. Barbofa in cap. inter, de fide inftrum. n. 3. ex diverfitate papyri, & fimilibus. Barbof. voto 68.

CAPUT VI.

Idem ^a *Antibarenfi* Epifcopo.

QUàm gravi poenæ subjaceat. *Et infra*: Ad audientiam fi quidem noſtram ex literis in Chriſto chariffimi filii noſtri Vulcan. Dioclae Regis Illuſtris, necnon & tenore literarum tuarum, quas dil. fil. I. Capellano noſtro apud Durachium direxifti, noveris perveniſſe, quod cum Dominicus quondam Suacen. Epifcopus, qui coram eodem capellano, & dil. fil. S. Subdiacono noſtro, tunc in partibus illis gentibus legationis officium, fuerat de homicidio accuſatus, & in Concilio apud Antibaren. Pontificalem reſignaverat dignitatem, ad noſtram olim præſentiam acceſſet, à nobis rediens quaſdam tibi literas præſentavit, quibus aſſerebat, ſibi à nobis Pontificale officium reſtitutum. *Et infra*: Tu verò literis illis fidem adhibens, ven. f. n. G. quem in Suacen. Epifcopum electum canonicè diceris conſecraſſe, ab eadem Eccleſia removifti, præfato Dominico occasione literarum falſarum in ipſa Eccleſia reſtituto. Præfatus verò R. ſicut ſuis nobis literis intimavit, non credens literas illas de noſtra conſcientia emanafſe, tam ipſum Dominicum, quàm præfatum Epifcopum noſtro præcepit conſpectui præſentari, humiliter petens reſcripto Apoſtolicò edoceri, quid duceremus de ipſo negotio ſtatuendum. Nos verò ſcriptum literarum falſarum diligentius intuentes, in eis tam in continentia, quàm in dictamine manifeſtè deprehendimus falſitatem: ac in hoc fuimus non modicum admirati, quia tu tales literas à nobis credideras emanafſe, cum præſertim ſcire debeas, Apoſt. Sed. conſuetudinem in ſuis literis hanc tenere, ut univerſos Patriarchas, Archiepifcopos, & Epifcopos fratres; ceteros autem, ſive Reges ſint, ſive Principes, vel alios homines, cujuſcunque ordinis ſint, filios in noſtris literis appellemus: & cum uni tantum perſonæ noſtræ literæ diriguntur, nunquam ei loquimur in plurali, ſive vos, ſive veſter, vel his ſimilia in ipſis literis apponatur. In falſis autem tibi literis præſentatis, in ſalutatione, dil. in Chriſto filius vocabaris; cum in omnibus literis, quas aliquando tibi tranſmiſerimus, te videre potueris à nobis fratrem venerabilem appellatum. Propter quod ſic te eſſe volumus in conſimilibus circumſpectum, ut per falſas literas de novo nequeas circumveniri, vel falli; ſed ſic literas Apoſtolicas ſtudeas diligentius intueri, tam in bulla, filo & charta, quàm ſtylo, quod veras pro falſis, vel falſas pro veris aliquo modo non admitas.

NOTÆ.

- I. ^a *Antibarenſi.*) Ita etiam legitur in tertia collectione *ſub hoc tit. cap. 3.* non autem extat præſens epiftola inter editas à Sirleto, & Boſqueto; & ita corrupta eſt præſens litera, ut nullo modo cognosci poſſit, in qua orbis regione præſens caſus contriſſet; nec apud Hortelium, Gerardum, Mercatorem ulla mentio extat regni Dioclae, & civitatum Antibarenſis, & Suacenſis; quarum mentio ſit in præſenti textu: nec Carolus à Sancto Paulo in ſua Geograph. facta eas recenset.
- b *De homicidio.*) Unde privandus erat ipſo beneficio, juxta tradita in *cap. de homicidio.*
- c *Bulla, filo.*) Juxta textum in *cap. licet. ſup. hoc titulo.*

COMMENTARIUM.

2. **P**ro hujus textus illuſtratione ſciendum eſt, jam olim reſcriptis, tam Imperialibus, quàm Pontificiis ſalutationem adſcribi conſueviſſe; ſolebant enim Principes ſalutationem præponere illis, quibus reſcripta dirigebant, & non ſemper eiſdem

verbis, ſed aliquantulum diverſis. Interdum ſalutatio adſcribebatur hoc modo, *Ave chariſſime*: ut conſtat ex inſcriptionibus legis 2. *C. de offic. Reſ. Provinc. l. 5. C. privil. eorum qui, in Theod. l. 1. eod. C. qui petant tur. l. finali. C. ne quid public. l. titia, l. 34. C. heretic. Ave Donate chariſſime. Et l. 4. C. de operib. publicis. Ave Felix chariſſime. Et l. 5. eod. tit. Ave Catiline chariſſime. Et ex aliis congeſtis à Briſſonio de formulis lib. 3. fol. 351. Cujac. lib. 1. obſerv. cap. 15. Juret. in notis ad Symmachum. lib. 2. epift. 69. Unde reſtituenda eſt inſcriptio textus in *l. ſiquis homicidii, C. de accuſat.* in hunc modum: *Ave Chriſpine chariſſime nobis.* Notavit Concius lib. 1. diſput. cap. 15. Pontifices etiam hac formula uti ſolitos in reſcriptis, liquet ex *cap. aliquando, de ſent. ex com.* ex proœmio Decret. eaque fuit communis ſalutandi formula, *Chariſſime nobis*, ut in *l. 2. C. Theodoſ. de offic. Reſ. Provinc. l. 5. eod. C. de privil. eorum, l. 52. eod. C. de appellat.* idque ſignificant notæ illæ K. N. B. in *l. 27. C. de Decur. l. 17. C. Theodoſ. de ſuſcept. l. 13. C. Theodoſ. de luſtrali collat. l. 2. eod. C. de his qui ex publica collat. l. 5. & 8. eod. C. de falſa monet.* Unde reſtituenda eſt inſcriptio legis primæ, *C. Theodoſ. de erogat. milit. annon.* & corrigendum codicis Gregoriani fragmentum*

fragmentum apud Petrum Piteum in collat. legum Mosaic. juncto Brissonio ubi supra, fol. 314. Etiam notandum est, tam Imperatores, quam Pontifices personas illas, quibus rescripta mittebant, variis nominibus inscripsisse. Imperatores in rescriptis ad Præfectos Prætorio, & Patricios missis, eo, parentes appellabant, l. 4. Cod. de locato, ibi: *Ad Domitium Ulpianum Præfectum Prætorio, & parentes meum.* Et l. 6. Cod. de annoniis. & in Theod. ibi: *Præfecti Prætorio parentis, amicique nostri.* Plura congescit Brissonius de formulis fol. 352. Cùm verò Receptoribus Provinciarum, & Comitibus rescribebant, eos fratres appellabant. Theodosius, & Valent. in *Novel. de patrimonialib. rei domin.* ibi: *Marcelline frater amantissime.* Cassiodorus lib. 6. var. in formula Receptor. provinc. ibi: *Quid de te existimatum sit, datur adverti, cui tot videntur nobiles posse possponi. Additur quod à Principe frater vocaris.* Romani etiam Pontifices pro diversitate personarum diversis utuntur nominibus; si enim Episcopis, Archiepiscopis, aut Patriarchis rescripta mittunt, eos fratres appellant, & pervenit, 84. dist. c. fratres, 86. dist. cap. dilectus, de offic. deleg. cap. cùm dilectus, de cleric. non resid. cap. venerabilis, de except. cap. venerabilis, de judiciis, c. venerabilis, de confirm. util. nec sine ratione, nam Episcopi Apostolorum successores pari consortio cum D. Petro ac ejus successoribus honorem, & potestatem acceperunt, cap. in novo, 21. distin. & participes sunt dignitatis Episcopalis cum Pontifice cap. præterea, 51. distin. quia vocati sunt in partem solitudinis, cap. fundamenta, §. debet, de elect. in 6. quæ societas jura quoddammodo fraternitatis in se habet, l. verum 63. ff. pro socio: considerant Pet. Gregor. in proem. Decret. nu. 14. Franc. Valens in concord. in eodem proem. num. 5. Duarenus lib. 2. de sacris, cap. 6. alias rationes ex fratris nomine deductas adducunt Savarus in notis ad Sidon. lib. 1. epist. 11. verbo *Vere habes*, Claudius Elpenceus ad D. Paulum, cap. 4. ad Timoth. Dorleans in not. ad Tacitum, fol. 292. Altamir. in l. 1. cap. 7. num. 68. C. de filiis offic. Si autem Episcopi tantum electis, non verò confirmatis Pontifex rescribat, eos filios appellat, cap. sanè, de renunc. cap. nosti, de elect. Cardinales etiam Ecclesiæ Romanæ filios appellat, cap. licet 49. de testibus, cap. coram, de offic. Legat. nisi reperiantur simul Episcopi, aut cum eis, & Episcopis simul loquatur, ut in cap. in Genesi 49. de elect. prope finem, extravag. Execrabilis, §. nos itaque, de præbendis, cap. 1. de renunc. eod. lib. cap. 1. de offic. Legat. eodem lib. in Concilio Romano sub Calixto cap. 12. Illustrant Baronius anno 283. nu. 27. Antonius Augustinus lib. 2. de emend. Gratiani, dialogo 5. Duarenus dicto cap. 6. Etiam Episcopus dum alloquitur cum Canonici propriis fratres appellat, ut probat Cironius ad titulum de his qua fiunt à Prælati: & Pontifex cùm scribit Capitulo, hac formula uti solet, *Vobis filii Capituli*, cap. constitutus 11. de concess. præb. cap. 3. de restam. in 3. collect. Juxta quem Ecclesiæ usum passim in hoc volumine Decretalium reperuntur in Epistolis Decretalibus formulæ illæ, cùm Pontifex scribit Episcopis, *Fraternitati vestre per Apostolica scripta mandamus*, cap. ad audientiam, & passim de rescript. cùm verò Cardinalibus, *Discretionis vestre*, cap. ad decorem, de institut. in 3. collect. cap. quia diversitatem, de concess. præbend. cap. dilectus, de excessib. Prælator. Cùm autem Episcopi sunt tantum consecrati, eos filios appel-

lat, cap. nosti, de elect. cap. 12. de accusat. in 1. collect. Principes autem sæculares semper filios appellant illustres, ut in cap. novit., ubi notavi, de offic. Legati: charissimos, ut in præsentis textu; gloriosos in cap. 1. de arbitris, in 1. compil. & illustrat Vivar. ad epist. nuncupator. Marci Maximi Orthodoxos, ut probat Valdes de dignit. Regum, cap. 13. Immo & Concilia etiam provincialia Principes sæculares filios appellant. Concil. Brachar, 1. in proæmio. Concil. Tolet. 4. probant, & illustrant Cironius in parat. ad hunc tit. & lib. 1. observ. cap. 17. Petrus Gregorius in proæm. Decret. n. 4. & lib. 1. de rescript. cap. 48. Duarenus lib. 2. de sac. Eccles. cap. 6. Franc. Valens cap. 1. concord. juris Pont. in proæm. Decret. al. cap. 1. ferè per totum. Germonius in indult. Cardin. verbo *Dilecto*. Pancirola lib. 1. var. cap. 1. Barbosa de potest. Episcop. p. 1. tit. 1. cap. 1. Cælar. de Eccles. hierach. dist. 6. in princip. Acunna in cap. 1. 84. dist. & in cap. fratres, 86. dist. Nec absque ratione Pontifex Episcopos, Archiepiscoposque fratres appellat; nam illi Apostolorum successores pari consortio cum Divo Petro, & ejus successoribus honorem, & potestatem acceperunt, cap. in novo, 21. dist. quæ societas jura fraternitatis quoddammodo in se habet, l. verum 63. ff. pro socio: & sunt in partem solitudinis vocati, & in executionem sacerdotalis officii coadjutores Pontificis sunt, cap. per venerabilem, §. sunt autem, qui filii sint legit. Sic etiam Romani Imperatores solebant salutationem proponere in suis rescriptis, directam illis, quibus scribebant, quos amicos vocabant, hoc modo: *Ave charissime nobis*, ut in l. 2. ff. de offic. Recl. Provinc. l. 4. C. Theodof. de oper. public. l. 5. eod. C. de priviilegiis, & cùm ad Præfectos Prætorio scribebant, parentes vocabant, l. 4. c. locati, l. 6. C. Theodof. de annoniis, & tribut. l. 1. eod. C. de Episcop. indist. Rectores verò provinciarum, & comites fratres, Majoranus in novel. de bon. caduc. ibi: *Enodi frater amantissime.* Theodosius in novel. de tyronibus, ibi: *Isidore frater*; & in novel. de lampadariis, ibi: *Opiho frater*; & in novellis de ambitu, de metatis, & patrimonialibus. Cassiodorus, lib. 6. epist. 21. ibi: *Additur quod à Principe frater vocaris.* Illustrant Brissonius lib. 3. de formul. fol. 353. Savarus ad Sidonium lib. 1. epist. 11. verbo *Vere habes*. Est enim fratris nomen summi affectus, charitatis, & benevolentia, l. nemo 58. §. 1. ff. de hered. instit. Apulejus lib. 8. de asino aureo, ubi notavit Bercaldus. Quintilianus declam. 31. ibi: *Certe quoties blandiri volumus amicis, nulla adulatio ultra procedere hoc nomen potest, quam ut fratres vocemus. Quid est aliud fraternitas, quam divisus spiritus?* Homil. 4. Apostolor. quæ est Eucherii, sub nomine tamen Eusebii circumfertur, ibi: *Fratres autem, sorores, patres, & matres, uxores, & filii dicuntur, non natura, sed officio, & affectione; quos enim multum diligimus, fratres vocamus.* Frater enim, si vocis etymologiam spectes, teste Petro Nigidio apud Gellium lib. 13. noctium Attic. cap. 10. dicitur quasi ferè alter. Plura congesserunt Hæphtenus lib. 3. disquisit. monast. tract. 4. disquisit. 2. Claudius Elpenceus ad D. Paulum in epist. ad Timoth. cap. 3. num. 16. Altamiranus in l. 1. C. de filiis offic. cap. 7. num. 69. Dorleans ad Tacitum lib. 2. fol. 92. Valenzuela tom. 1. consil. 98. Unde rectè Innocent. docet in præsentis vitium falsitatis præsumi, si inverso hoc stylo in rescriptis Pontifex Episcopum filium, aut alios Ecclesiæ Prælatos, seu Principes sæculares fratres appellaverit. Aliud etiam indicium falsitatis deducit Inno-

centius ex eo, quod cum uni scriberet, plurali numero utebatur, cum stylus Romanæ Curie sit, ut Pontifex in suis literis dum ipse loquitur, ob dignitatis reverentiam plurali numero utatur; erga eum verò cum quo loquitur, singulari, ut probant Solorzanus *tom. 2. de jure Indiar. lib. 5. cap. 12.* Germonius *de indulg. Cardin. §. servus Dei. Restau-*

rus Castal. *de Imper. g. 60.* Licet prisca Ecclesie temporibus Pontifex singulari de se nomine, plurali cum cæteris loqueretur, ut constat ex epistola Gregor. Magni ad Eulogium relata *in cap. ecce. dist. 99.* & notavit Ex ea *l. unic. C. de palatii. fol. 20. c. 21.*

CAPUT VII.

^a Idem.

AD falsariorum confutandam malitiam jam alia vice recolimus ^b literas Apostolicas destinasse, in quibus falsitatis modos, ne quis se posset per ignorantiam excusare, meminimus plenius dixisse. Quia verò nonnunquam event, ut falsas literas exhibentes, postquam super his fuerint redarguti, ad excusationem suam se dicant, literas hujusmodi per alios impetrasse, de communi f. n. consilio duximus statuendum, ut qui literis nostris uti voluerint, eas prius examinent; quoniam si falsis literis se usos dixerint ignoranter, eorum sera poenitentia evitare nequit poenas inferius annotandus. Nos enim omnes falsarios, qui per se, vel alios vitium falsitatis exercent, cum fautoribus, & defensoribus suis anathematis vinculo decernimus innodatos, statuantes, ut clerici, qui falsarii fuerint deprehensi, omnibus officiis, & beneficiis ecclesiasticis perpetuo sint privati. Ita quod qui per se falsitatis vitium exercuerint, postquam per ecclesiasticum iudicem fuerint degradati, seculari ^c Potestati tradantur secundum constitutiones legitimas puniendi; per quam & laici, qui fuerint de falsitate convicti, legitime puniantur; & si clerici fuerint, officiis & beneficiis ecclesiasticis spolientur; si laici, tamdiu maneat excommunicationi subiecti, donec satisfaciant competenter: ita tamen, ut in istis, & in aliis malitia gravius, quam negligentia puniatur. Quod & de iis, qui falsas literas impetrant, statuimus observandum.

NOTÆ.

I. ^a *Idem.*) Italegitur in tertia collectione, *sub hoc tit. cap. 4.* nullibi tamen exprimitur cui scribat Pontifex, & hanc constitutionem direxerit; quia in ea generalem legem condere voluit contra

falsarios: & ita ab omnibus generaliter observandam proposuit.

^b *Literas.*) Relatas supra *in cap. licet.* ^{2.}
^c *Seculari Potestati tradantur.*) Verba hæc, & textum exposui supra *in cap. ad audiendam.*

CAPUT VIII.

^a Idem.

ACcedens ad præsentiam nostram P. presbyter lator præsentium, suâ nobis infirmatione monstravit, quod cum olim nixus ab Archipresbytero, & Clericis de Catalinovo pro quibusdam causis, super quibus à te se fatebantur indebitè prægravari, ad nostram præsentiam accessisset, nec posset pro eo, quod tunc temporis nos eramus infirmitate gravati, suas literas obtinere, moram apud Sedem Ap. faciendo, post paucos dies contigit ipsum etiam infirmari. Dum autem esset in lecto agritudinis constitutus, accessit ad eum quidam clericus de Casalino Azo nomine, qui tunc temporis morabatur in Urbe, & sub spe dilectionis, & gratiæ promisit ei se quas à nobis postulabat literas obtenturum: qui credidit verbo ejus: & expensas tribuit, quas pro literis ipsis se expensurum præfatus clericus proponebat. Tandem ad eum quaedam commissionis literas ad ven. f. n. Tranensem Archiep. & dilectum filium Abbatem de Coronata portavit: quas prædictus presbyter credens veras esse, & de nostra conscientia emanasse, ad iudices detulit delegatos: cumque in præsentia ipsorum iudicum tu literas argueres falsitatis, & sacerdos ipse, & alii Clerici de Casalino eas veras esse proponerent, tu easdem literas sub sigillo prædictorum iudicum ad nostram præsentiam direxisti: quas utique falsas esse deprehendimus manifestè. Pro quotibi per scripta nostra mandavimus, ut illum, qui præfatas literas impetravit, officio, beneficioque suspensum ad nostram præsentiam dirigeres puniendum. Verum cum sacerdotem prædictum